

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У КРАГУЈЕВЦУ
КЖ1-262/22
04.10.2022. године
К р а г у ј е в а ц

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У КРАГУЈЕВЦУ, у већу састављеном од судија: Ђорђа Ристића, председника већа, Милевке Миленковић и Марине Илић, чланова већа, са Тамаром Миливојевић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због продуженог кривичног злоупотреба положаја одговорног лица из чл.234 ст.3 у вези ст.1 у вези чл.61 КЗ и кривичног дела фалсификовање службене исправе из чл.357 ст.3 у вези ст.1 КЗ и окривљеног ББ, због продуженог кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица у помагању из чл.234 ст.3 у вези ст.1 у вези чл.61 и 35 КЗ, одлучујући о жалби Вишег јавног тужиоца у Крушевцу, изјављеној против пресуде Вишег суда у Крушевцу К-31/21 од 07.02.2022.године, након одржаног претреса пред Апелационим судом, као другостепеним, у присуству заменика Апелационог јавног тужиоца у Крагујевцу, Душана Зубовића, окривљених АА и ББ, као и бранилаца окривљених, и то окривљеног АА, адвоката Миломира Радисављевића и Радета Вујичића, као и браниоца окривљеног ББ, адвоката Зорана Јаковљевића, дана 04.10.2022.године, једногласно је донео

П Р Е С У Д У

Усвајањем жалбе Вишег јавног тужиоца у Крушевцу, Ктo.бр.20/18 од 17.03.2022.године **ПРЕИНАЧАВА СЕ** пресуда Вишег суда у Крушевцу К-31/21 од 07.02.2022.године, тако да гласи:

Окривљени АА, из, ЈМБГ, рођенгодине у, од оца и мајке, девојачко, са осталим подацима као у изреци првостепене пресуде,

Окривљени ББ, из, ЈМБГ, рођенгодине у, од оца и мајке, девојачко, са осталим подацима као у изреци првостепене пресуде,

К Р И В И С У

Окривљени АА:

Зато што је у периоду од 10.08.2010.године до марта месеца 2013.године у Трстенику, у урачунљивом стању, радећи у својству одговорног лица – директора ЈКП „Енергетика“ Трстеник, искоришћавањем свог положаја и овлашћења прибавио другом правном лицу противправну имовинску корист, на тај начин што је свестан чињенице да чини забрањене радње које представљају кривично дело, чије је извршење

је и хтео, дана 07.10.2011.године донео одлуку о покретању отвореног поступка за јавну набавку уљних емулзија за ложење бр.04/11 од 07.10.2011.године са процењеном вредношћу јавне набавке од 114.000.000,00 динара без ПДВ-а, као и одлуку о образовању Комисије за спровођење јавне набавке, при чему „Екокарика“ није имала дозволу за трговину нафтом и нафтним дериватима, нити опасним отпадом, његово искоришћавање или поновну употребу, већ је само могла да исти складишти или предаје оператерима који имају дозволу за управљање отпадом, након чега је Комисија дана 06.11.2011.године сачинила извештај о стручној оцени понуда и констатовала да је најповољнија понуда понуђача „Екокарика“, да би окривљени АА са овим предузећем на основу тог извештаја дана 28.12.2011.године закључио уговор бр.5298 о испоруци 3.500.000,00 килограма уљних емулзија за ложење, иако му је било познато да је на основу мишљења Општинске управе Општине Трстеник од 18.04.2011.године Министарство животне средине одбило захтев „Екокарике“ за било какво коришћење емулзија добијених третманом као енергента, односно његово спаљивање без израде Студије о процени утицаја на животну средину, у складу са прописима и прибављања сагласности на такву студију, па је на основу закљученог уговора у периоду од 04.01.2012.године до 01.04.2013.године „Екокарика“ испоручила ЈКП „Енергетика“ 520.000,00 килограма емулзије добијене третманом као енергента, који је спаљен у Градској топлани ЈКП „Енергетика“ у Трстенику, у укупној вредности од 16.900.000,00 динара (са ПДВ 20.147.829,00 динара), у ком износу је окривљени АА прибавио противправну имовинску корист предузећу „Екокарика“ ДОО из Београда,

- **чиме је** извршио кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из чл.234 ст.3 у вези ст.1 КЗ,

Зато што је у периоду од 07.10.2016.године до 09.10.2016.године, у Трстенику, у урачунљивом стању, поступајући у својству одговорног лица, по претходном договору са сада пок. ВВ, који је био технички директор предузећа „Екокарика“ ДОО из Београда, у службену исправу – документ о кретању опасног отпада, унео неистините податке и својим потписом оверио такву службену исправу, на тај начин што је био свестан чињенице да чини забрањене радње које представљају кривично дело, и то тако што је окривљени АА најпре упутио допис предузећу „Екокарика“ бр.3905 од 07.10.2016.године, којим обавештава ово предузеће да се на плацу ЈКП „Енергетика“ у Трстенику налази 10 „ИБЦ“ контејнера са око 10 тона отпадног мазута који треба да се преузме, да би по пријему тог обавештења у предузећу „Екокарика“ био сачињен радни налог бр.209/2016 од 09.10.2016.године, у коме је наведено да је опасни отпад преузет и третиран истог дана, а сада пок. ВВ сачинио документ о кретању опасног отпада у којем је уписано да је тај опасни отпад аутоцистерном регистарских ознака НС-..... превезен до Новог Сада, у складиште предузећа „Степ транс“, након чега је окривљени АА потписао и печатом ЈКП „Енергетика“ оверио тај документ у рубрици „власник-произвођач отпада“, што није одговарало истинитим подацима, јер опасни отпад није био третиран у постројењу „Екокарике“ која се налазила у кругу ЈКП „Енергетика“ у Трстенику, већ је онако како је био складиштен у „ИБЦ“ контејнерима, без икаквог претходног третмана из Трстеника одвежен шлепером, а не аутоцистерном,

- **чиме је** извршио кривично дело фалсификовање службене исправе из чл.357 ст.3 у вези ст.1 КЗ,

Окривљени ББ:

Зато што је у периоду од 10.08.2010.године до марта месеца 2013.године у Трстенику и Београду, у урачунљивом стању, умишљајно помогао окривљеном АА да изврши кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из чл.234 ст.3 у вези ст.1 Кривичног законика, стварањем услова да се изврши кривично дело, на тај начин што је свестан чињенице да чини забрањене радње које представљају кривично дело, чије извршење је и хтео, као директор и сувласник у уделу од 40% предузећа „Екокарика“ ДОО Београд, а у којем је сада пок. ВВ био одговорно лице – технички директор и сувласник у уделу од такође 40%, постигао договор са окривљеним АА да исти дана 07.10.2011.године донесе одлуку о покретању отвореног поступка за јавну набавку уљних емулзија за ложење број 04/11 од 07.10.2011.године, те да по спроведеном поступку дана 28.12.2011.године закључи са „Екокариком“ уговор бр.5298 о испоруци 3.500.000 килограма уљних емулзија за ложење, и да тај посао добије предузеће „Екокарика“, од које количине је ЈКП „Енергетици“ у Трстенику испоручено 520.000,00 килограма уљних емулзија, који је спаљен у Градској топлани ЈКП „Енергетика“ у Трстенику, у укупној вредности од 16.900.000,00 динара (са ПДВ-ом 20.147.829,00 динара),

- **чиме је** извршио кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица у помагању из чл.234 ст.3 у вези ст.1 КЗ у вези чл.35 КЗ,

па Апелациони суд окривљеном АА најпре утврђује појединачне казне затвора, и то за кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из чл.234 ст.3 у вези ст.1 КЗ казну затвора у трајању од 1 (једне) године и 8 (осам) месеци, а за кривично дело фалсификовање службене исправе из чл.357 ст.3 у вези ст.1 КЗ казну затвора у трајању од 5 (пет) месеци, па на основу чланова 4, 42, 43, 45, 54 Кривичног законика и на основу чл.60 Кривичног законика

О С У Ђ У Ј Е

Окривљеног АА на јединствену казну затвора у трајању од **2 (две) године**, коју ће издржавати у заводу за извршење казне затвора, а у изречену казну затвора се урачунава време проведено у притвору од 20.11.2017.године до 20.12.2017.године.

Окривљеног ББ на казну затвора у трајању од **1 (једне) године**, која казна се има извршити у просторијама у којима окривљени станује, уз примену мере електронског надзора, при чему осуђени не сме напуштати просторије у којима станује, осим у случајевима предвиђеним законом којим се уређује извршење кривичних санкција, а уколико самовољно напусти просторије једном у трајању преко шест часова, или два пута до шест часова, суд ће одредити да остатак казне затвора издржи у заводу за извршење казне затвора. У изречену казну затвора се урачунава време проведено у притвору од 20.11.2017.године до 20.12.2017.године.

На основу чл.91 ст.1 и чл.92 ст.1 и 2 КЗ од предузећа „Екокарика“ ДОО Београд се одузима имовинска корист прибављена кривичним делом у износу од 20.147.829,00 динара, коју је дужан да плати у корист буџета Републике Србије, у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде.

На основу чл.264 ст.1 Законика о кривичном поступку окривљени се обавезују да надокнаде трошкове кривичног поступка, при чему ће о висини трошкова насталих пред судом правног лека, у смислу чл.267 ЗКП, одлучити Апелациони суд посебним решењем, а о висини осталих трошкова првостепени суд посебним решењем.

Образложење

Побијаном пресудом окривљени АА и окривљени ББ су ослобођени од оптужбе, и то окривљени АА да је извршио продужено кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из чл.234 ст.3 у вези ст.1 КЗ у вези чл.61 и кривично дело фалсификовање службене исправе из чл.357 ст.3 у вези ст.1 КЗ, а окривљени ББ да је извршио продужено кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица у помагању из чл.234 ст.3 у вези ст.1 КЗ у вези чл.61 и 35 КЗ.

Истом пресудом је одређено да трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава суда, на основу чл.265 ст.1 ЗКП.

Против наведене пресуде жалбу је изјавио Виши јавни тужилац у Крушевцу, због битне повреде одредаба кривичног поступка, погрешно утврђеног чињеничног стања и одлуке о трошковима поступка, са предлогом да Апелациони суд у Крагујевцу одржи претрес пред другостепеним судом, и да након тога окривљене огласи кривима за кривична дела која су предмет оптужења и да их осуди на казне затвора.

Бранилац окривљеног АА, адвокат Раде Вујичић из Крушевца је поднео одговор на жалбу Вишег јавног тужиоца у Крушевцу, са предлогом да се жалба јавног тужиоца одбије као неоснована.

Бранилац окривљеног АА, адвокат Миломир Радисављевић из Београда је поднео одговор на жалбу Вишег јавног тужиоца у Крушевцу, са предлогом да се наведена жалба одбаци као неуредна или одбије као неоснована у целини.

Бранилац окривљеног ББ, адвокат Зоран Јаковљевић из Београда је поднео одговор на жалбу Вишег јавног тужиоца у Крушевцу, са предлогом да Апелациони суд у Крагујевцу, као другостепени, донесе одлуку којом се жалба Вишег јавног тужиоца у Крушевцу одбија као неоснована и потврди пресуда Вишег суда у Крушевцу К-31/21 од 07.02.2022.године.

Браниоци окривљених су у изјављеним одговорима на жалбу Вишег јавног тужиоца затражили да буду обавештени о седници већа.

Апелациони јавни тужилац у Крагујевцу је поднеском Ктж.бр.270/22 од 28.04.2022.године предложио да Апелациони суд у Крагујевцу, као другостепени, усвоји као основану жалбу Вишег јавног тужиоца у Крушевцу и да на седници већа, сходно чл.455 ст.2 ЗКП, одржи претрес на коме ће преиначити пресуду Вишег суда у Крушевцу К-31/21 од 07.02.2022.године, тако што ће АА огласити кривим због продуженог кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из чл.234 ст.3 у вези ст.1 у вези чл.61 КЗ и кривичног дела фалсификовање службене исправе из чл.357

ст.3 у вези ст.1 КЗ, те да му се утврде појединачне казне затвора, а након тога да се осуди на јединствену казну затвора у трајању од 5 година и 4 месеца, у коју казну ће му се урачунати време проведено у притвору, као и да се окривљени ББ огласи кривим због продуженог кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица у помагању из чл.234 ст.3 у вези ст.1 у вези чл.35 и 61 КЗ и осуди на казну затвора у трајању од 4 године у коју казну ће му се урачунати време проведено у притвору.

Апелациони суд у Крагујевцу је дана 16.06.2022.године одржао седницу већа, на основу чл.447 ст.2 Законика о кривичном поступку, у присуству окривљеног АА и његовог браниоца, адвоката Миломира Радисављевића из Београда, као и браниоца окривљеног ББ, адвоката Зорана Јаковљевића, а у одсуству уредно обавештеног Апелационог јавног тужиоца у Крагујевцу и браниоца окривљеног АА, адвоката Радета Вујичића из Крушевца, на којој је размотрио целокупне списе предмета заједно са изјављеном жалбом Вишег јавног тужиоца у Крушевцу, одговорима на жалбу, као и предлогом Апелационог јавног тужиоца, па је одлучио да се у овој кривичноправној ствари одржи претрес пред другостепеним судом, због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Наиме, одредбом чл.455 ст.2 ЗКП је прописано да ће другостепени суд сам пресудити ако је у истом предмету првостепена пресуда већ једанпут укидана, а одредбом чл.449 ст.1 ЗКП да ће се претрес пред другостепеним судом одржати ако је потребно да се због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања, изведу или понове ранији докази који су изведени или одбијени од стране првостепеног суда, а постоје оправдани разлози да се предмет не врати првостепеном суду на поновни главни претрес.

На претресу пред другостепеним судом одржаним дана 04.10.2022.године, након разматрања првостепене пресуде и упознавања са наводима жалбе Вишег јавног тужиоца у Крушевцу, одговора на жалбу бранилаца окривљених, као и предлога Апелационог јавног тужиоца у Крагујевцу, поново су изведени докази који су већ раније били изведени пред првостепеним судом. Након оцене одбране окривљених АА и ББ, полазећи од доказа који су изведени пред првостепеним судом, навода у жалби јавног тужиоца и предлога бранилаца окривљених, као и речи на претресу, Апелациони суд је нашао да је жалба Вишег јавног тужиоца у Крушевцу основана.

У изјављеној жалби Виши јавни тужилац истиче да је дана 18.02.2011.године од стране Министарства животне средине и просторног планирања прослеђен Општини Трстеник захтев предузећа „Екокарিকা“ ДОО за издавање дозволе за третман отпада у мобилном постројењу, ради доставе мишљења о истом од стране локалне самоуправе. Након овога је од стране Општинске управе Трстеник, Одсека за урбанизам, грађевинарство, комунално-стамбене и еколошке послове достављено 18.04.2011.године Министарству животне средине и просторног планирања мишљење које се односи на захтев предузећа „Екокарিকা“ ДОО за издавање дозволе за третман отпада на локацији ЈКП „Енергетика“ Трстеник, у коме изричито стоји да носилац пројекта, предузеће „Екокарিকা“ ДОО из Београда на локацији ЈКП „Енергетика“ може да обавља искључиво третман, односно намешавање водоуљних и водомазутних емулзија од отпадних уља деградираних течних горива нафтног порекла и мазута, уз обавезу вршења редовних мониторинга, а одбија се захтев за било какво коришћење

тако добијених емулзија као енергента, односно његово спаљивање без израде нове студије о процени утицаја на животну средину, у складу са прописима и прибављања сагласности на исту, која студија никада није ни урађена. При томе, Министарство животне средине и просторног планирања је дана 02.12.2010.године доставило предузећу „Екокарика“ примедбе на студију, а које примедбе су дате у 14 таксативно наведених тачака, међу којима су и примедбе које се тичу околности да нису дефинисане улазне сировине и наглашено је да је предмет студије утицај рада постројења за намешавање, а не спаљивања, уз напомену да све што се односи на спаљивање је потребно да се избаци из студије, па се наводи да није ни прибављена сагласност на студију о процени утицаја за коришћење ових емулзија као енергента. Иако су овакве примедбе констатоване и предузеће „Екокарика“ добило мишљење надлежног Министарства, ово предузеће је и поред тога, поднело захтев за издавање дозволе за управљање опасним отпадом, односно за третман отпада при чему је предмет дозволе било само намешавање водомазутне емулзије, односно додавање воде мазуту, након чега је 07.02.2011.године од стране Министарства животне средине донето решење којим се даје сагласност подносиоцу „Екокарици“ из Београда на студију о процени утицаја на животну средину пројекта мобилног постројења за намешавање водуљних и водомазутних емулзија од отпадних уља, дегранираних течних горива нафтног порекла и мазута у комплексу ЈКП „Енергетика“ у Трстенику, али и у овом решењу, у тачки 3., се истиче да је дужност носиоца пројекта да прибави све дозволе и сагласности у складу са прописима, а у тачки 4. решења се констатује да предмет ове студије није коришћење добијених емулзија као енергента, односно њихово спаљивање, зашта је потребна нова студија о процени утицаја на животну средину у складу са прописима, и прибављање сагласности на исту, па се самим тим, поставља питање где је „Екокарици“ у том тренутку сагласност, дозвола, одобрење или било који други документ на основу којег оно што се наводно прерађује и складишти у резервоару топлане у Трстенику може да се користи као енергент, односно да се врши спаљивање тога што окривљени називају енергентом, а у ствари није ништа друго него опасан отпад, па се јасно утврђује да „Екокарика“ никада није добила дозволу да врши спаљивање опасног отпада нити да добијени производ, ма шта он то био, спаљује, а уколико се на то дода и да је Општина Трстеник, као оснивач ЈКП „Енергетика“, изричито била против тога да се било шта друго у топлани користи као енергент изузев мазута, самим тим је са свим овим и окривљени Борис Вукомировић био упознат.

Што се тиче кривичног дела фалсификовање службене исправе из чл.357 ст.3 у вези ст.1 и 2 КЗ, које се окривљеном АА ставља на терет, у жалби се истиче да је несумњиво доказано на основу признања окривљеног АА, а и на основу писаних доказа, преслушаних разговора, прочитаних транскрипата, да је окривљени Борис најпре упутио допис предузећу „Екокарика“ од 07.10.2016. године, којим обавештава ово предузеће да се на плацу ЈКП „Енергетика“ у Трстенику налази 10 „ИБЦ“ контејнера, са око 10 тона отпадног мазута који треба да се преузме, да би по пријему овог обавештења у предузећу „Екокарика“ био сачињен радни налог од 09.10.2016.године, у коме је наведено да је опасан отпад преузет и третиран истог дана, а покојни ВВ сачинио документ о кретању опасног отпада, где се наводи да је овај отпад превезен цистерном до Новог Сада у складиште предузећа „Степ транс“ што није одговарало истини, а извршена је и контрола транспорта на путу од стране саобраћајне полиције, о чему постоји фотодокументација у списима, јер то што је приказано као опасни отпад, нити је третирано, нити је за тим имало потребе, нити је био произведен у ЈКП „Енергетика“ у Трстенику, већ се радило о отпадном мазуту

пореклом од чишћења резервоара Д1. Самим тим, радња окривљеног АА је у оптужници јасно одређена, описана и утврђена признањем окривљеног, а то што суду није јасно да је документ о кретању опасног отпада једна јединствена службена исправа која се састоји из три рубрике, које попуњавају и оверавају три уговорне стране, произвођач опасног отпада, превозник отпада и прималац опасног отпада, те да било који неистинит податак чини исту неистинитом, не може бити разлог за ослобађајућу пресуду, па се на основу свега наведеног предлаже да Апелациони суд у Крагујевцу, окривљене АА и ББ огласи кривим за кривична дела која су предмет оптужења и осуди на казне затвора.

Након оцене доказа који су изведени пред другостепеним судом, потом оцена одбране окривљених, навода у жалби јавног тужиоца, одговора на жалбу бранилаца окривљених и речи на претресу, Апелациони суд налази да је жалба јавног тужиоца основана, и то у односу на окривљеног АА, за кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из чл.234 ст.3 у вези ст.1 КЗ и кривичног дела фалсификовање службене исправе из чл.357 ст.3 у вези ст.1 КЗ, а у односу на окривљеног ББ за кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица у помагању из чл.234 ст.3 у вези ст.1 КЗ, у вези чл.35 КЗ, односно да је првостепени суд погрешно и непотпуно утврдио чињенично стање и извео погрешан закључак да није доказано да су окривљени извршили наведена кривична дела.

На претресу пред другостепеним судом одржаним дана 04.10.2022.године, након разматрања првостепене пресуде и упознавања са наводима жалбе јавног тужиоца, одговора на жалбу и писаног предлога Апелационог јавног тужиоца, изведени су следећи докази: саслушање окривљених, извршен увид у одлуку о покретању отвореног поступка јавне набавке и одлуке о образовању Комисије за јавну набавку ЈКП „Енергетика“ Трстеник 02/11 од 15.08.2011. године о испуњености услова ЈКП „Енергетика“ Трстеник, конкурсну документацију јавног конкурса 02/11 ЈКП „Енергетика“ Трстеник из септембра 2011.године, јавни позив, упутство за сачињавање понуда, техничка спецификација, образац изјаве понуђача, изјава о достављању гаранције за случај одустајања од закључења уговора, образац доказа о испуњености услова за упутством за попуњавање истог, критеријуми за избор најповољнијег понуђача, образац структуре цена, записник о отварању понуда, извештај о стручној оцени понуда, одлука о избору најповољније понуде од 04.11.2011.године, уговор закључен између ЈКП „Енергетика“ Трстеник и „Екокарике“ ДОО Београд од 05.12.2011.године, извештај о стручној оцени понуда, одговори ЈКП „Енергетика“ Трстеник предузећу „Патетинг“, одлука о покретању отвореног поступка јавне набавке за јавну набавку ----- емулзија за ложење и одлука о образовању комисије за јавну набавку ЈКП „Енергетика“ Трстеник 04/11 од 07.10.2011.године, јавни позив за прикупљање понуда, конкурсна документација јавне набавке 04/11, понуда предузећа „Нис петрол Србија“ од 25.11.2011.године, записник о отварању понуда јавне набавке 04/11 од 28.11.2011.године, извештај о стручној оцени понуда од 06.11.2011.године, одлука о избору најповољније понуде од 07.12.2011.године, уговор закључен између ЈКП „Енергетика“ Трстеник и „Екокарике“ ДОО Београд од 28.12.2011.године, мишљење Општинске управе Трстеник од 18.04.2011.године, решење Министарства животне средине, рударства и просторног планирања, налаз и мишљење комисије вештака Факултета инжењерских наука, Универзитета у Крагујевцу, налаз и мишљење вештака економске струке Томислава Никића, допунски налаз истог вештака, извештај о садржају комуникације, транскрипти ПУ у Крушевцу, захтев за преузимање опасног

отпада ЈКП „Енергетика“ Трстеник упућен предузећу „Екокарিকা“ број 3905 од 07.10.2016.године, радни налог предузећа „Екокарিকা“ 209/16 од 09.10.2016.године, документ о кретању опасног отпада од 09.10.2016.године, као и увид у изводе из казних евиденција за окривљене.

Окривљени АА је на претресу пред другостепеним судом остао при својој раније датој одбрани у првостепеном поступку, без измена и допуна, и указао још на то да је тачно је да је те грејне сезоне 2011/12 била потрошена већа количина мазута, да је тачно да је пробијена вредност јавне набавке преко износа на који је јавна набавка спроведена, али појашњава да је испостављено пет рачуна од стране „Екокарике“, и да је тек по петом рачуну ова вредност пробијена. Наводи да га нико о томе није обавестио, да је служба рачуноводства била задужена да прати испуњење уговора и да врши уплате по испостављеним рачунима, а да је био обавештен уговор би био анексиран, или би поново спровели јавну набавку. Једина могућност је била да се остави грејање, па самим тим указује да код њега није постојала никаква намера да се прибави било каква противправна имовинска корист, већ је само намера била да се обезбеди грејање те сезоне коришћењем енергента који је добијен, а како се то уосталом радило и у другим местима. Да је тада прекинуто коришћење енергента за грејање дошло би до хаварија на котловима, што би довело до прекида у грејању, па су на овај начин одржавали функционалност целог система, односно ни један дан прекида у грејању нису имали, а што је оправдавало употребу оваквог горива, а иначе та зимска сезона 2011 на 2012.годину је била неких четири степена хладнија од претходних. Што се тиче друге јавне набавке, у потпуности остаје при својој одбрани датој у првостепеном поступку, и појашњава још и то да је тачно да је Општинска управа дала своје мишљење о последицама сагоревања, али напомиње да израда студије о утицају на животну средину траје годину дана, да је те године у лето фирма „Гаспром“, постала власник „НИС“-а, и да је тада уведена нова политика по питању плаћања енергената, односно није постојала могућност да се набаве енергенти уколико постоји било какав дуг. Наводи да су они као следбеници „Прве петолетке“ наследили и дуг, и самим тим су потпали под категорију „закључаних купаца“, што је пак значило да морају у потпуности унапред да плате енергенат, односно мазут, како би им исти био испоручен. Како то нису били у могућности да чине, а указује да је током зиме дневно било потребно од 20 до 30 тона мазута, а једна цистерна може да превезе око 24 тона, то је самим тим његова одговорност била правилно функционисање енергетике, због чега је расписана јавна набавка за гориво нафтног порекла, на коју јавну набавку се јавила „Екокарিকা“ са најнижом ценом, а која је ту на лицу места имала своје резервоаре. Иначе, целе те грејне сезоне су мерили загађеност, као и вредности прашкастих материја и ти резултати су увек били у оквиру референтних вредности, а иначе се не врши мерење утицаја трошења мазута на животну средину, па сматра да коришћење овог енергента није могло изазвати штетне последице, при чему истиче да и он сам живи у том граду. Иначе су компензацију са „Екокариком“ редовно радили због тога што су били закупци њихових резервоара, и углавном су они њима дуговали, а никада није дозволио обрнуто.

Окривљени ББ је на претресу пред другостепеним судом остао при својој раније датој одбрани у првостепеном поступку, без измена и допуна.

Апелациони суд је ценио и многобројне изведене писане доказе на претресу, па је тако оценом одбране окривљених, као и изведених писаних доказа

утврдио да је предузеће ЈКП „Енергетика“ Трстеник донело одлуку о покретању отвореног поступка за јавну набавку уљних емулзија за ложење под бр.04/11 од 07.10.2011.године, након чега је донета одлука о образовању Комисије за јавну набавку од 07.10.2011.године, након чега је уследио јавни позив за прикупљање понуда, а које одлуке је лично потписао окривљени АА, при чему је списима предмета здружена конкурсна документација ове јавне набавке која садржи 18 страна, а која садржи јавни позив, образац понуде, упутство понуђачима, образац изјаве понуђача, изјаве у вези гаранције, образац за оцену испуњености услова са упутством, критеријуме за избор најповољнијег понуђача и модел уговора. Сачињен је и извештај о стручној оцени понуда од 06.11.2011.године и донета одлука о избору најповољније понуде од 07.12.2011.године, након чега је закључен уговор дана 28.12.2011.године између ЈКП „Енергетика“ Трстеник као наручиоца и предузећа „Екокарика“ ДОО Београд, о испоруци 3.500.000 кг уљних емулзија за ложење по претходно спроведеном отвореном поступку јавне набавке по цени од 32,50 динара по килограму испоручене уљне емулзије за ложење. Овај уговор је потписан од стране окривљеног АА испред ЈКП „Енергетика“ Трстеник и окривљеног ББ испред предузећа „Екокарика“ ДОО Београд.

Самим тим, по оцени овог суда, неспорно је да је од стране ЈКП „Енергетика“ Трстеник спроведен отворени поступак јавне набавке уљних емулзија за ложење, да је након спроведеног поступка јавне набавке изабран најповољнији понуђач, предузеће „Екокарика“ ДОО из Београда, са којим предузећем је и закључен уговор дана 28.12.2011.године о испоруци 3.500.000 кг уљних емулзија за ложење, међутим, оно што је спорно и што у првостепеном поступку није потпуно и на правилан начин утврђено је да ли је окривљенима АА и ББ било познато да предузеће „Екокарика“ не поседује дозволу за коришћење добијених емулзија као енергента, односно за њихово спаљивање, о чему су се и окривљени током поступка изјашњавали, те да ли је и поред ове чињенице, непостојања једне такве дозволе за спаљивање тако добијеног енергента, било могуће покренути јавну набавку управо у ту сврху – коришћења емулзија добијених третманом као енергента, што је неспорно и учињено по закљученом уговору, и испоручене емулзије од стране предузећа „Екокарика“ и коришћене у раду ЈКП „Енергетика“ у Трстенику, односно за ложење у грејној сезони 2011/12.година.

У циљу утврђивања ових околности које представљају битан елемент кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из чл.234 ст.3 у вези ст.1 КЗ, како се то окривљенима АА и ББ ставља на терет, пред другостепеним судом су поново изведени следећи докази, и то увид у решење Министарства животне средине и просторног планирања од 07.02.2011.године којим је дата сагласност носиоцу пројекта „Екокарици“ ДОО из Београда на Студију о процени утицаја на животну средину пројекта мобилног постројења за намешавање водоуљних и водомазутних емулзија од отпадних уља, деградираних течних горива нафтног порекла и мазута у комплексу ЈКП „Енергетика“ у Трстенику, када је и наложено носиоцу пројекта да испоштује све мере заштите животне средине, као и одређено да је носилац пројекта дужан да прибави све дозволе и сагласности у складу са прописима, при чему се посебно указује да предмет студије није коришћење добијених емулзија као енергента, односно њихово спаљивање, зашта је потребна израда нове Студије о процени утицаја на животну средину, односно прибављање сагласности на исту. Након овога је Општинска управа Трстеник упутила допис Министарству животне средине и просторног планирања

18.04.2011.године, у ком допису Општинска управа изражава своје мишљење да носилац пројекта предузеће „Екокарика“ ДОО из Београда на локацији ЈКП „Енергетика“ Трстеник може да обавља искључиво третман отпада, односно намешавање водоуљних и водомазутних емулзија од отпадних уља, деградираних течних горива нафтног порекла и мазута, уз обавезу вршења редовног мониторинга, те да носилац пројекта мора у свему да испоштује мере заштите животне средине и да прибави све неопходне дозволе, те се истовремено одбија захтев за било какво коришћење тако добијених емулзија као енергента, односно њихово спаљивање без израде нове Студије о процени утицаја на животну средину у складу са прописима и прибављања сагласности на исту. Исте године, и то 29.07.2011.године је Министарство животне средине, рударства и просторног планирања донело решење о издавању дозволе за третман опасног отпада, односно намешавање водоуљних и водомазутних емулзија од отпадних уља, деградираних течних горива нафтног порекла и мазута у мобилном постројењу, и то оператеру постројења привредном друштву „Екокарика“ ДОО Београд на локацији ЈКП „Енергетика“ у Трстенику, при чему се у наведеном решењу наводи и мишљење Општинске управе Трстеник која је одбила захтев за коришћење добијених емулзија након третмана као енергента у поступку спаљивања у енергетским постројењима. Истим решењем је привредно друштво „Екокарика“ обавезано да водоуљне и водомазутне емулзије предаје оператерима који поседују дозволу издату од стране надлежног државног органа за третман или даље коришћење истих у складу са законом и подзаконским прописима. Самим тим, по оцени Апелационог суда, неспорно се из изведених доказа утврђује да предузеће „Екокарика“ ДОО Београд није имало дозволу за коришћење, односно спаљивање водоуљних и водомазутних емулзија на локацији Јавног комуналног предузећа „Енергетика“ у Трстенику, а што је накнадно и учињено (вршено коришћење емулзија као енергента за грејање) расписивањем јавне набавке од стране јавног предузећа „Енергетика“ и закључењем уговора за грејну сезону 2011/12. Предузеће „Екокарика“ је тражило измену постојеће дозволе за третман опасног отпада од стране Министарства енергетике, развоја и животне средине, након чега је ово Министарство дана 07.11.2012.године предузећу „Екокарика“ упутило допис којим ово предузеће обавештава да Министарство не може извршити допуну предметне дозволе у делу коришћења добијених водоуљних и водомазутних емулзија од отпадних уља, деградираних течних горива нафтног порекла и мазута, и то из разлога што није достављен доказ издат од стране надлежног органа да су водоуљне и водомазутне емулзије производ који се ставља у промет у складу са Правилником о техничким и другим захтевима за течна горива нафтног порекла и другим важећим прописима за промет нафтних деривата у Републици Србији. Из наведеног се, по оцени овог суда, неспорно изводи закључак да ни након спроведеног поступка јавне набавке од стране ЈКП „Енергетика“ Трстеник, као и коришћења емулзија као енергената, ово предузеће – „Екокарика“ није добило дозволу за коришћење истог као енергента, иако је у том циљу од надлежног министарства тражило допуну добијене дозволе.

Из свега напред наведеног, по оцени Апелационог суда, имајући у виду да је по спроведеној јавној набавци ЈКП „Енергетике“ Трстеник, број 04/11, закључен уговор од 28.12.2011.године о коришћењу емулзија добијених третманом као енергента, односно спаљивање истих, да је на основу закљученог уговора у периоду од 04.01.2012.године до 01.04.2013.године „Екокарика“ испоручила ЈКП „Енергетици“ 520 тона емулзија који је спаљен у Градској топлани, у укупној вредности од 16.900.000,00 динара, са ПДВ-ом 20.147.829,00 динара, то је закључак овог суда да је

на описани начин окривљени АА као директор ЈКП „Енергетика“, коме је било добро познато да предузеће „Екокарика“ не поседује дозволу за коришћење оваквог једног енергента – емулзије као горива, односно дозволу за спаљивање истог, што пак он сам у својој одбрани и не спори, прибавио противправну имовинску корист овом предузећу јер у таквом случају, када дозвола надлежног министарства није постојала, није било могуће уопште узети у разматрање понуду предузећа „Екокарика“ дату након отварања поступка јавне набавке, па без обзира што је понуда предузећа „Екокарика“ била најповољнија, односно повољнија од другог предузећа „Нис петрол“, то ова околност није од утицаја на закључак овог суда да се ради о противправној имовинској користи, јер у случају када понуђач не испуњава све услове који су неопходни за учествовање у јавној набавци, а што је неспорно овде случај, понуда овог предузећа није ни смела бити узета у разматрање, нити је окривљени као директор јавног предузећа и одговорно лице за законитост у раду био овлашћен да са предузећем „Екокарика“ закључи уговор о коришћењу 3.500.000 кг водоуљних и водомазутних емулзија за ложење са овим предузећем.

По оцени Апелационог суда, у радњама окривљеног АА, као и окривљеног ББ сагласност надлежног министарства за коришћење емулзија као енергента, се стичу сва обележја кривичних дела која им се стављају на терет. У конкретном случају, противправност као битан елемент кривичног дела из чл.234 КЗ, је садржана у радњама окривљених, будући да је закључењем предметног уговора о набавци уљних емулзија за потребе коришћења као енергента, прибављена материјална корист која је противна закону, односно другим прописима, јер предузеће „Екокарика“ није имало све неопходне дозволе, односно сагласност надлежног Министарства за спаљивање добијених емулзија третманом као енергента, већ је било неопходно да се претходно изради Студија процене утицаја спаљивања на животну средину, која студија никада није израђена, па је, без обзира на овакво поступање противно прописима, у чему је и садржана противправност у конкретном случају, спровођењем јавне набавке и закључењем уговора од 28.12.2011.године прибављена противправна имовинска корист предузећу „Екокарика“ у износу како се то окривљенима и ставља на терет од 16.900.000,00 динара, односно 20.147.829,00 динара са ПДВ-ом, чиме се по оцени овог суда, у радњама окривљеног АА стичу сва битна обележја кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из чл.234 ст.3 у вези ст.1 КЗ, а у радњама окривљеног ББ сва битна обележја кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица у помагању из чл.234 ст.3 у вези ст.1 у вези чл.35 КЗ, будући да је допринос овог окривљеног у узрочно-последичној вези са извршењем кривичног дела од стране окривљеног АА, имајући у виду да без радње окривљеног ББ не би дошло ни до остварења кривичног дела које се окривљеном АА ставља на терет, а помагање се у конкретном случају садржи у томе што се предузеће „Екокарика“ чији је директор окривљени ББ јавило на расписану јавну набавку од стране ЈКП „Енергетика“ Трстеник, дало најповољнију понуду и након тога закључило уговор о испоруци 3.500.000 кг уљних емулзија у циљу сагоревања, а по ком уговору је ЈКП „Енергетика“ платила наведени износ, у ситуацији када је и окривљеном ББ било добро познато да предузеће чији је он директор не поседује све неопходне дозволе, односно сагласности да се уљне емулзије користе за сагоревање, што је неспорно утврђено оценом претходно изведених доказа, а нарочито на основу налаза и мишљења сталног судског вештака економско-финансијске струке Томислава Никића који се изјаснио о вредности испоручених емулзија које су спаљене у јавном предузећу „Енергетика“ Трстеник.

По оцени овог суда, одбрана окривљеног АА да му је било добро познато да предузеће „Екокарика“ не поседује све неопходне дозволе за коришћење емулзија као енергента, суштински представља признање извршења кривичног дела које му се ставља на терет, а његова одбрана у делу где наводи да је уговор закључио и поред тога, имајући у виду временске услове те грејне сезоне, односно тешку зиму током грејне сезоне 2011/2012 године, као и да би Општина Трстеник остала без грејања да спроведена јавна набавка није реализована, је по оцени овог суда, очигледно управљена на избегавање кривичне одговорности и као таква оцењена као неоснована. Ово имајући у виду да не стоје наводи изнети у одбрани окривљеног АА да у том случају не би ни било грејања у зимској сезони 2011/12.годину, обзиром да постоје и друга предузећа која су учествовала у поступку јавне набавке, и то конкретно предузеће „Нис петрол“ које се јавило као понуђач на предметној јавној набавци, те у таквој ситуацији предузеће „Екокарика“ није ни испуњавало услове да учествује у поступку јавне набавке, што је окривљени АА као директор јавног предузећа који је потписао одлуку о покретању јавне набавке, након тога и уговор са предузећем „Екокарика“ морао да има у виду, будући да је као директор био дужан да се стара о законитом пословању јавног предузећа, па се по оцени овог суда у радњама окривљеног АА стичу како објективни, тако и субјективни елементи кривичног дела које му се ставља на терет.

Поступајући на описани начин, по оцени овог суда, окривљени АА и ББ су остварили све законом прописане како објективне, тако и субјективне елементе кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из чл.234 ст.3 у вези ст.1 КЗ, па је Апелациони суд исте огласио кривим за кривична дела им се стављају на терет.

У односу на кривично дело фалсификовање службене исправе из чл.357 ст.3 у вези ст.1 КЗ, које се окривљеном АА ставља на терет, Апелациони суд указује да предметно кривично дело врши, између осталог, службено лице (одговорно лице у смислу ст.3 чл.357 КЗ) које у службену исправу унесе неистините податке, при чему је кривично дело свршено самим уношењем неистинитих података у службену исправу. С обзиром да докуменат о кретању опасног отпада представља службену исправу, у смислу чл.357 КЗ, будући да је подесан да служи као доказ чињеница које имају значај за правне односе, у конкретном случају за правни однос предузећа „Енергетика“ Трстеник и „Екокарика“ по питању кретања опасног отпада и одређивања њихових међусобних права и обавеза поводом тога, те да је окривљени АА својим потписом и печатом јавног предузећа „Енергетика“ Трстеник оверио службену исправу - докуменат о кретању опасног отпада у делу под б) подаци о произвођачу – власнику отпада, где се наводе подаци произвођача - власника отпада ЈКП „Енергетике“ Трстеник у својству директора. Имајући наведено у виду, као и податак који је унет у службену исправу, и то да се на плацу предузећа „Енергетика“ налази 10 „ИБЦ“ контејнера са око 10 тона отпадног мазута, није одговарала истини, што се несумњиво утврђује изведеним доказима током поступка, и то из транскрипата прислушких разговора између окривљених АА и ББ, као и из садржаја комуникације између окривљеног ГГ и ДД, где ДД обавештава ГГ „да се у кругу предузећа налази 10 контејнера који би требало да исисају, да се склоне, а да „Енергетика“ тражи да се исти помере, да ГГ није јасно како се тамо налази 10 контејнера, јер то није њихов отпад, већ да је то отпад из Бајине Баште, из њихове електране“, када је и постигнут договор по налогу окривљеног АА да се овај опасни отпад склони у што краћем року, што је и

учињено, а да исти при том није третиран јер није ни био власништво предузећа „Екокарика“, већ је одмах из круга предузећа и одвежен, по постигнутом договору, о чему су и сачињени документи са неистинитим подацима, како се то јавном тужбом окривљеном АА и стављ на терет.

Самим тим, како предметни документ о кретању опасног отпада од 09.10.2016.године представља службену исправу и исти служи као доказ чињеница која имају вредност за правне и остале односе између страна уговорница, а исти је оверен печатом ЈКП „Енергетика“ Трстеник, као и потписом директора предузећа окривљеног АА, то се у радњама овог окривљеног стичу сва битна обележја кривичног дела из чл.357 ст.3 у вези ст.1 КЗ.

Приликом доношења одлуке о врсти и висини кривичне санкције према окривљенима, суд је имао у виду све околности у смислу чл.54 КЗ, па је као олакшавајуће околности на страни окривљених ценио њихову досадашњу неосуђиваност, да су родитељи, и то окривљени АА једног пунолетног детета, а окривљени ББ малолетног детета, док је као отежавајућу околност на страни обојице окривљених ценио износ прибављене противправне имовинске користи, као и околност да је коришћењем уљних емулзија као енергента наступила опасност и по животну средину, будући да за овај енергент није прибављена Студија утицаја на животну средину, па по оцени овог суда утврђене олакшавајуће околности имају истовремено значај и нарочито олакшавајућих околности које оправдавају ублажавање казне испод законом прописаног минимума за кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из чл.234 ст.3 у вези ст.1 КЗ, сходно чл.56 и 57 КЗ, па је Апелациони суд ублажио казну испод законом прописаног минимума и најпре окривљеном АА утврдио казне затвора, и то за кривично дело из чл.234 ст.3 у вези ст.1 КЗ казну затвора у трајању од 1 (једне) године и 8 (осам) месеци, а за кривично дело из чл.357 ст.3 у вези ст.1 КЗ казну затвора у трајању од 5 (пет) месеци, и применом чл.60 КЗ га осудио на јединствену казну затвора у трајању од 2 (две) године коју ће издржавати у заводу за извршење казне затвора, а у коју казну се урачунава време које је провео у притвору од 20.11.2017. до 20.12.2017.године.

У односу на окривљеног ББ суд је утврђене олакшавајуће околности истовремено ценио и као нарочито олакшавајуће околности које оправдавају ублажавање казне испод законом прописаног минимума за кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица у помагању из чл.234 ст.3 у вези ст.1 КЗ у вези чл.35 КЗ, па је Апелациони суд ублажио казну испод законом прописаног минимума и окривљеног осудио на казну затвора у трајању од 1 (једне) године, која казна ће се извршити тако што ће је окривљени издржавати у просторијама у којима станује, уз примену мере електронског надзора, при чему не сме напуштати просторије у којима станује, осим у случајевима предвиђеним законом којим се уређује извршење кривичних санкција, а уколико самовољно напусти просторије једном у трајању преко шест часова, или два пута до шест часова, суд ће одредити да остатак казне затвора издржи у заводу за извршење казне затвора. У изречену казну затвора му се урачунава време проведено у притвору од 20.11.2017. до 20.12.2017.године.

Апелациони суд је на претресу поновио извођење и других доказа који су изведени пред првостепеним судом, али налази да исти нису од утицаја на другачију одлуку, па исте није посебно образлагао, нити ценио.

На основу чл.91 ст.1 и чл.92 ст.1 и 2 КЗ од предузећа „Екокарика“ ДОО Београд је одузета имовинска корист прибављена кривичним делом у износу од 20.147.829,00 динара, будући да је одузимање имовинске користи по закону обавезно, било од физичког или правног лица, коју је дужан да плати у корист буџета Републике Србије, у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде

Окривљени су обавезани да надокнаде трошкове кривичног поступка, а о висини трошкова насталих пред судом правног лека биће одлучено посебним решењем, с обзиром да у време доношења одлуке нису били прибављени сви подаци од значаја за доношење одлуке о трошковима, док ће о висини осталих трошкова одлучити првостепени суд посебним решењем.

У односу на радњу извршења која се окривљеном АА, као и окривљеном ББ стављају на терет под а) оптужног акта, у односу на окривљеног АА, и то да је предузећу „Екокарика“ прибављена противправна имовинска корист на тај начин што је прекорачен износ предвиђен јавном набавком за 1.618.296,00 динара, по оцени овог суда сама околност да је прекорачен износ предвиђен јавном набавком не представља противправну имовинску корист, будући да у конкретном случају не постоји елемент противправности, већ да је услуга третирања мазута извршена у потпуности од стране предузећа „Екокарика“ као понуђача, да је постојао правни основ за вршење услуге третирања – уговор број 4914 од 05.12.2011.године, а да околност да није у конкретном случају закључен анекс предметног уговора није од утицаја на претходни закључак, већ представља пропуст у пословању јавног предузећа „Енергетика“ у смислу праћења спровођења закључених уговора, при чему имовинска корист коју је остварило предузеће „Екокарика“ није без основа нити постоје елементи њене противправности, то за ову раду извршења, како им се то ставља на терет јавном тужбом, окривљени нису оглашени кривим, већ је иста изостављена из конструкције продуженог кривичног дела.

Са напред наведених разлога Апелациони суд је одлучио као у изреци, на основу чл.459 ЗКП.

Записничар
Тамара Миљивојевић,с.р.

Председник већа-судија
Ђорђе Ристић,с.р.

ПРАВНА ПОУКА: Против ове пресуде дозвољена је жалба Апелационим суду у Крагујевцу, као суду трећег степена, у року од 15 дана од дана пријема отправка пресуде, а преко Вишег суда у Крушевцу.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Весна Алексић